

Evaluatie subsidieregelingen welzijnsbeleid

Subsidieregelingen binnen het toekomstgericht welzijnsbeleid 2017-2020

Inleiding

In maart 2016 heeft de gemeenteraad het toekomstgericht welzijnsbeleid vastgesteld.

Het welzijnsbeleid is primair de opdracht aan het welzijnswerk in de gemeente Dalfsen, maar omdat preventie en vroegsignalering niet primair bij het welzijnswerk hoort is er een subsidieregeling toegevoegd. Als gemeente Dalfsen willen we meer partijen betrekken bij het preventie vraagstuk en door deze subsidieregeling die beschikt over een budget van €250.000 per jaar gedurende vier jaar (2017-2020) hoopten we deze mogelijkheid te geven.

In deze evaluatie geven we inzicht in het verloop van de regeling in 2017 en 2018. Daarnaast hebben we met partners die beoogd waren om aan te vragen binnen de regeling gesproken over de regeling. Op basis van deze informatie sluiten we de evaluatie af met een conclusie en aanbevelingen.

Doel van de regelingen

Regeling innovatieve preventie projecten sociaal domein

Met de subsidieregeling 'Innovatieve preventieprojecten Sociaal Domein' willen we innovatie op het gebied van welzijn en samenwerking tussen verschillende partners stimuleren om onze maatschappelijke doelen te bereiken. We zijn op zoek naar vernieuwende projecten die bijdragen aan het voorkomen of vroegtijdig signaleren van problemen, zodat het welbevinden van inwoners wordt vergroot en er minder zorg nodig is. De projecten moeten aanvullend zijn op de opdracht vanuit het welzijnsbeleid richting de welzijnspartners Landstede, SMON en SWOL (nu SAAM Welzijn, zie voor opdracht welzijnswerk het welzijnsbeleid 2017-2020).

Binnen deze regeling nodigen we ook andere partijen dan SAAM, die werken op het gebied van preventie en vroegsignalering, nadrukkelijk uit om een actieve rol te spelen binnen de welzijnsstructuur van de gemeente Dalfsen.

Regeling maatschappelijke duurzaamheid

De subsidie in het kader van de regeling maatschappelijke duurzaamheid is beschikbaar voor activiteiten die;

1. Bijdragen aan het vergroten van sociale cohesie¹ binnen een buurt, wijk of straat.
2. Bijdragen aan het vergroten van onderlinge zorg en/of hulp binnen een buurt, wijk, straat of kern.
3. Bijdragen aan bewustwording van het belang van sociale betrokkenheid binnen de veranderende samenleving².

Maatschappelijke doelen

De maatschappelijke doelen die we willen bereiken zien we op de drie terreinen van participatie, wmo en jeugdzorg:

1. Iedereen zo hoog mogelijk op de participatieladder
2. Passende zorg in combinatie met passend wonen
3. Preventieve aandacht voor veilig en gezond opgroeien en opvoeden ter voorkoming van problemen in en inzet van zorg.

We zijn op zoek naar innovatieve arrangementen binnen het voorliggende en preventieve veld om de jeugdzorg en gezondheidszorg bereikbaar en betaalbaar te houden en naar innovatieve projecten die

1 Sociale cohesie is de betrokkenheid van mensen bij elkaar en binnen de samenleving.

2 Veranderende samenleving - onder invloed van onder andere de decentralisaties en van de ontwikkelingen in de samenleving verandert ons beleid en gaan we meer uit van de eigen kracht van inwoners. Er wordt minder snel ondersteuning ingezet.

de afstand tot de arbeidsmarkt voor diverse doelgroepen verkleinen. Dit zorgt voor minder grote problemen bij inwoners, minder zware indicaties, minder zorgkosten en het belangrijkste – dat het fijn wonen (en werken) is in de gemeente Dalfsen.

Werkwijze

Organisaties kunnen jaarlijks voor 1 november een aanvraag indienen. De binnengekomen projecten worden gewogen op kwaliteit, haalbaarheid, en de meerwaarde en innovativiteit ten opzichte van reeds bestaande en uitgevoerde projecten en activiteiten. Bij gelijke beoordeling en bereiken van het subsidieplafond wordt gekeken naar de beschreven criteria en op basis hiervan wordt een besluit genomen. Wanneer het subsidieplafond niet wordt bereikt bij de aanvraagronde voor 1 november dan worden aanvragen in het daaropvolgende jaar op basis van binnenkomst behandeld. Bij het bereiken van het subsidieplafond is dit een reden voor afwijzing.

Aanvragen 2017

In 2017 ging de regeling voortvarend van start met negen aanvragen voor de innovatieve preventieregeling en drie aanvragen voor duurzaamheid. De totale lijst met projecten bedroeg ruim €300.000. Uiteindelijk konden er twee aanvragen gehonoreerd worden. Beide op het gebied van innovatieve preventie. Op het gebied van maatschappelijke duurzaamheid is geen enkel project gehonoreerd. Belangrijkste redenen voor afwijzing vanuit beide regelingen waren;

- Projectaanvraag is onvoldoende uitgewerkt.
- Projectaanvraag voldoet niet aan het criterium “ Projecten en/of activiteiten die aantoonbaar bijdragen aan de toename en ontwikkeling van vroegsignalering en/of preventie van problemen bij kwetsbare inwoners (inclusief jeugd) waardoor zorgvragen worden voorkomen, eenvoudiger en/of korter worden. “
- Projectaanvraag voldoet niet aan de randvoorwaarde “Het aangevraagde project heeft een duurzaam karakter. Het project kan na de project periode worden gecontinueerd zonder aanvullend investeringsbudget vanuit de gemeente Dalfsen.”

De gehonoreerde projecten zijn:

Het project Infopleinen van de bibliotheek in samenwerking met het welzijnswerk en de kulturhusen.

Een deel van de aanvraag van Rosengaerde toegekend. Het gaat hierbij om de projecten “Zo lang mogelijk thuis als het even niet meer gaat”, “ketenproduct voor jonge zorgvragers” en “project verpleegkundige Google Glass”.

Van de negen aanvragen voor innovatieve preventie kwamen er 4 van het welzijnswerk, 2 van de bibliotheek, 1 van een sportvereniging, 1 van een zorgaanbieder en 2 van kulturhusen.

Op het terrein van duurzaamheid zijn de drie aanvragen voor activiteiten ingediend door Plaatselijk Belang Hoonhorst, Landstede Welzijn en Kulturhus Mozaiek.

Twee projecten zijn via een andere route alsnog financieel ondersteund vanuit de gemeente. Het betreft hierbij de “zitgelegenheid Hoonhorst”, aangevraagd door Plaatselijk Belang Hoonhorst in het kader van maatschappelijke duurzaamheid. Deze aanvraag heeft € 1.250 ontvangen uit “de Kansenspot”.

Het tweede project betreft de werkzaamheden vanuit het initiatief Lemelerveld werkt en had betrekking op de regeling innovatieve preventieprojecten. Dit initiatief is gestopt per september 2017. De werkzaamheden zijn ingebed in de werkplannen van SAAM. Voor deze ‘warme overdracht’ zijn vanuit de reserve sociaal domein middelen beschikbaar gesteld van € 17.500.

Aanvragen 2018 en beschikbare budget 2018 e.v.

Aanvragen kunnen jaarlijks vóór 1 november worden ingediend. Wanneer het subsidieplafond niet

wordt bereikt bij de aanvraagronde voor 1 november dan worden aanvragen in het daaropvolgende jaar op basis van binnenkomst behandeld. In 2018 zijn er tot op heden (tot en met april 2018) geen projectaanvragen ingediend voor de regeling “innovatieve preventie projecten” of de regeling “maatschappelijke duurzaamheid”.

Hierdoor is er nog een restant budget van €170.000 voor 2018. In 2019 en 2020 is er nog een restant budget van respectievelijk €225.000 per jaar.

Voor de regeling “ maatschappelijke duurzaamheid” is voor 2018 t/m 2020 jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 5.750.

Gesprekken partners en uitkomsten

Met de volgende partners is gesproken over de subsidieregeling “innovatieve preventie projecten”: SAAM Welzijn, MEE, Stichting De Kern en Carinova.

Uit deze gesprekken kwam naar voren dat de meeste organisaties niet op de hoogte waren van de regelingen. Wanneer het doel ervan werd uitgelegd, hadden de geïnterviewden wel ideeën voor het bijdragen aan de gewenste innovatie en duurzaamheid.

Wanneer men wel van de regeling op de hoogte was, bleek dat de voorwaarden erg ingewikkeld waren. Tevens was het niet motiverend dat een groot deel van de aanvragen in het eerste jaar is afgewezen.

Conclusie en aanbevelingen

Conclusie

Innovatieve preventieprojecten

De subsidieregeling innovatieve preventieprojecten heeft als doel om breed in te zetten op preventie en vroegsignalering. Om te zoeken naar nieuwe innovatieve projecten op het gebied van preventie en vroegsignalering en om naast het welzijnswerk ook andere partners te betrekken bij dit onderwerp. We zien dat er weinig gebruik gemaakt wordt van de regelingen. De regelingen beantwoorden daarmee niet aan het gestelde doel, namelijk innovatie en samenwerking op het gebied van welzijn stimuleren om zo onze maatschappelijke doelen te bereiken.

Er zijn mogelijkheden om de regelingen te vereenvoudigen. Vereenvoudiging van de aanvraag past in de visie op dienstverlening: gebruiksvriendelijk en mensgericht maatwerk. Daarbij zijn de onderdelen ‘aantoonbaar verminderen van zorgkosten’ en ‘na afloop worden gecontinueerd zonder investeringsbudget vanuit de gemeente’ het grootste struikelblok voor honorering gebleken.

Ook het schrappen van de beoordeling door een klantenpanel is een vereenvoudiging van de regeling. Bij de eerste ronde is overlegd met de Participatieraad over een mogelijkheid van een klantenpanel. De Participatieraad voelde zelf niet voor een beoordeling van de aanvragen. Gezien de beoordelingstermijnen is toen volstaan met beoordeling zonder klantenpanel. Tijdens de beoordeling bleek tevens dat een klantenpanel geen toegevoegde waarde heeft, aangezien de afweging geschiedt op basis van vastgestelde criteria en weging daarvan. Ruimte voor individuele voorkeuren is niet aanwezig.

Daarnaast kunnen we de communicatie over de regelingen vergroten zodat er wellicht meer gebruik van wordt gemaakt. Daarbij kunnen we samen met de partners komen tot meer doel- en resultaatgerichtheid. Dit door in gesprek met elkaar ons gezamenlijk te richten op één van de maatschappelijke doelen. En partners stimuleren en faciliteren te komen tot een project op het terrein van afstand tot de arbeidsmarkt, wonen en zorg of jeugdzorg in relatie tot het voorliggende veld. In de lijn met de kaders van de transformatie staat samenwerking tussen organisaties en inzet op preventie en voorliggende voorzieningen centraal. Vanuit de transformatie werken we aan passende toekomstbestendige oplossingen op basis van de vraag van onze inwoner. Dit dichtbij de inwoner,

waarbij we inzetten op preventie en voorliggende voorzieningen. De oplossing voor de inwoner en daarbij het samenwerken tussen organisaties staat hierbij centraal. .

Te denken valt bijvoorbeeld aan een vorm van dagbesteding in iedere kern, waarbij aandacht is voor onder andere signalering, voor ontlasten van mantelzorg en voor het bieden van lichte ondersteuning. Ook kunnen we een goed voorliggend aanbod van jeugdzorg stimuleren dat preventief, vroegtijdig en laagdrempelig kan worden ingezet. Bijvoorbeeld in samenspraak met scholen ontwikkelen van nieuw aanbod dicht bij de vindplaats. Maar ook een algemeen toegankelijk innovatief aanbod ter ondersteuning als vervolg op geïndiceerde jeugdhulp is mogelijk. Daardoor kan sneller 'afgeschaald' worden in zwaarte van hulp. De meerwaarde van preventie en van innovatie lijkt bij de groep jeugd het grootst. Gezien het toenemend beroep dat op jeugdhulp wordt gedaan en daarmee toenemende kosten is hier noodzaak tot beheersen van volume en financiën.

Maatschappelijke duurzaamheid

Van de subsidieregeling maatschappelijke duurzaamheid wordt eveneens weinig gebruik gemaakt. In 2017 slechts drie aanvragen, in 2018 geen enkele. Deze regeling ligt in dezelfde lijn als de zogenaamde 'kanspot'. Deze biedt inwoners de mogelijkheid middelen aan te vragen voor diverse fysieke projecten. Voor de 'kanspot' zijn in 2018 redelijk wat aanvragen ingediend. Daarvan is een aantal niet gehonoreerd. Momenteel wordt gekeken of deze projecten vanuit de regeling maatschappelijke duurzaamheid kunnen worden gefinancierd. De kanspot en de regeling maatschappelijke duurzaamheid kunnen elkaar versterken. Daarmee verbinden we het sociale en het fysieke domein eveneens meer aan elkaar.

Aanbevelingen

1. *Communicatie over de subsidieregelingen vergroten*

De regelingen zijn momenteel onvoldoende bekend bij partners in het veld. Zij kunnen ook anderen stimuleren hiervan gebruik te maken. In het kader van communicatie rondom onze subsidieregelingen nemen we ook deze regelingen mee. Daarnaast zullen we in de diverse reguliere overleggen met partners de regelingen regelmatig onder de aandacht brengen.

2. *Faciliteren en stimuleren vanuit gemeente*

Met de diverse partners in het brede welzijnsterrein organiseren we (een) dagde(e)l(en) om te brainstormen over mogelijke initiatieven of projecten die de inzet van zorg uitstellen of verminderen. Doel is te komen tot vernieuwende pilots die bijdragen aan onze maatschappelijke doelen. Zo stimuleren we partners om gezamenlijk projecten in te dienen en kijken we vanaf het begin mee naar de haalbaarheid voor financiering binnen de subsidieregelingen. We stimuleren samenwerking met en tussen scholen, kulturhusen, verenigingen en andere partners in de diverse kernen. De kaders van de transformatie (sociale nabijheid, nadruk op preventie en voorliggende voorzieningen, samenwerking tussen organisaties, inwoner centraal, oplossingsgericht) nemen we daarin actief mee.

3. *Vereenvoudigen van de regeling 'innovatieve preventieprojecten'*

Het woord "aantoonbaar" veranderen in "aannemelijk"

De aanvragen binnen de regeling "innovatieve preventieprojecten" moeten voldoen aan één van de twee criteria. Bij het eerste criterium wordt er gevraagd om aantoonbaar een bijdrage te leveren aan de toename en ontwikkeling van preventie en vroegsignalering, waardoor zorgvragen worden voorkomen, eenvoudiger en/of korter worden. Aantoonbaar zorgt voor de eis om te kunnen bewijzen dat het project zorgt voor minder zorgvragen en in de praktijk blijkt het ingewikkeld om hieraan te voldoen. Wanneer het woord "aantoonbaar" wordt gewijzigd in "aannemelijk", dan wordt dit criterium minder zwaar en wordt het aanvragen makkelijker. Er hoeft geen berekening te worden toegevoegd over verminderde hoogte van de zorgkosten.

De voorwaarde dat het project "na afloop zonder financiële steun van de gemeente kan worden gecontinueerd" aanvullen met "dan wel stopt het project"

Pilots zijn bedoeld om te kijken of innovatie kan werken. Succes is niet bij voorbaat gegarandeerd. Wanneer van tevoren duidelijk moet zijn dat de pilot na afloop zonder gemeentelijke steun voortgezet kan worden, vallen veel pilots buiten de criteria. Tijdens de pilot kan, wanneer het project de bedoelde uitwerking heeft, alsnog gekeken worden hoe financiering na einde van de pilot te regelen. Zo niet, dan stop het project op dat moment. Zo krijgen meer projecten een kans om uitgevoerd te worden.

Verwijderen passage omtrent beoordeling door het klantenpanel

In de regeling Innovatieve Preventieprojecten staat opgenomen dat de beoordeling van de projecten wordt gedaan door de beleidsmedewerkers die betrokken zijn bij het welzijnsbeleid en door het klantenpanel dat is samengesteld in samenspraak met de Participatieraad. Er is, ook in overleg met de Participatieraad, geen klantenpanel geformeerd. De criteria en randvoorwaarden die bij de beoordeling aan de orde zijn, zijn eenduidig. Daarnaast steken we (aanbeveling 2) in op gezamenlijkheid. We brengen partijen bij elkaar rondom verschillende onderwerpen. Daarmee wordt vanaf het begin draagvlak voor de uit te voeren pilot georganiseerd. Beoordeling van de projecten door het klantenpanel is daardoor meer aan de voorkant georganiseerd en voegt achteraf niets toe. Hiermee wordt de regeling eenvoudiger en sneller uitvoerbaar.